

U 2001. godini udvostručena stopa provedbe imovinskih zakona

Agencije koje djeluju u okviru Plana implementacije imovinskih zakona (PLIP) pozdravljaju konstantni napredak u implementaciji imovinskih zakona u toku 2001. godine. Od kraja prošle godine, 102 609 zahtjeva za povrat imovine u Bosni i Hercegovini rezultiralo je uvođenjem u posjed (41% od ukupnog broja). Od ovog broja 64 257 je ostvareno u Federaciji (49% zahtjeva riješenih u ovom entitetu); 35 649 Republici Srpskoj (31% riješenih zahtjeva) i 2 703 u Brčkom (39% zahtjeva riješenih u Distriktu).

Stopa implementacije je svakog mjeseca u 2001. godini rasla skoro za dva procentna mjesta, ali i uz ovakvu stopu bit će potrebno nekoliko godina za okončanje ovog procesa. U Republici Srpskoj ova stopa je daleko od zadovoljavajuće. Iz ovih razloga, visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, nametnuo je u decembru izmjene i dopune imovinskih zakona u RS i Federaciji, nakon dugih konsultacija sa državnim i entitetskim organima. Agencije koje djeluju u okviru PLIP-a očekuju da se ove dopune i izmjene u potpunosti implementiraju, što će imati za rezultat porast stope implementacije na prihvatljivije nivoe.

U toku 2001. godine, stopa implementacije je varirala u različitim dijelovima zemlje i više nego je to bio slučaj u 2000. Godini: od ispod 10% do skoro 100% u općinama Srednje Bosne, iako su ove općine otpočele rad sa značajnim brojem podnesenih zahtjeva. Veći urbani centri u RS, pored općina istočne RS, još dosta zaostaju u odnosu na prosjek RS koji iznosi 31%, iako stopa implementacije počinje rasti .

Stopa implementacije u Federaciji u 2001. godini bila je za 20 procentnih mjesta viša od brojke 29% koja je zabilježena u 2000. godini; stopa u RS bila je za 16 procentnih mjesta viša od brojke 13%

koja je zabilježena u 2000. godini; a stopa u Brčkom bila je za 25 procentnih mjesta viša od brojke 14% koja je zabilježena u 2000. godini. Agencije PLIP-a očekuju da će stopa ponovo bit udvostručena do kraja 2002. godine. Ovo je realna mogućnost ukoliko domaći organi vlasti ulože veće napore u implementaciju imovinskih zakona.

Postoji nekoliko faktora koji ukazuju da će se uspjeh u implementaciji imovinskih zakona nastaviti u 2002. godini. U tom pogledu, agencije PLIP-a toplo pozdravljaju koordinacionu ulogu državnog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, koje se putem Državne komisije za izbjeglice obavezalo da omogući međuentitetsku komunikaciju i saradnju. Entitetski, kantonalni i općinski organi vlasti na svim nivoima saradivali su sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i međunarodnom zajednicom u cilju pokretanja inicijative za razmjenu informacija na nivou cijele države, koja je sada spremna za provedbu. Od ove inicijative se očekuje da ubrza implementaciju PLIP-a tako što će se odgovarajućim općinama obezbijediti imena onih koji su vratili imovinu, tako da općine mogu poništiti privremena stanarska prava. Među onima koji zauzimaju tuđu imovinu postoji sve jača svijest da to ne predstavlja trajno rješenje njihovih stambenih problema.

Međutim, obaveze javnih pravobranilaca u cijeloj Bosni i Hercegovini da osiguraju korištenje nepotraživanih stanova kao alternativni smještaj nisu ispoštovane na adekvatan način. Postoji mogućnost da je u hiljadama slučajeva nad takvim stanovima na nezakonit način izvršena nadovjera i često ih i dalje koriste ljudi sa dobrim vezama, a koji inače nemaju pravo na alternativni smještaj. Oba entiteta sada imaju obavezu da definiiraju ulogu javnog pravobranioca u procesu revizije svih nadovjera ugovora koji su zaključeni za vrijeme rata, a odnose se na nepotraživane stanove. Ovim procesom bi se došlo do stanova koji bi se koristili kao alternativni smještaj za istinski ugrožene kategorije.

Međutim, stambeni organi tek treba da u svoje ruke potpuno uzmu proces podnošenja i rješavanja zahtjeva, a vlade na svim nivoima moraju adekvatno odgovoriti na stalnu potrebu za alternativnim smještajem. Tek kad do toga dođe Bosna i Hercegovina će biti zemlja gdje se prava

priznaju i ostvaruju u skladu sa zakonom.